

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1ObdoV/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 1011899472
Dátum vydania rozhodnutia: 21.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1011899472.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ FIVE X a. s. v konkurze, so sídlom Poľnohospodárska 24, Bratislava, IČO: 31 340 831, 2/ LEMIKON LIMITED, so sídlom , zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kubík, advokát, s.r.o., so sídlom Staré Grunty 162, Bratislava, IČO: 47 233 931, proti žalovanému: TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s., so sídlom Brečtanová 1, Bratislava, IČO: 31 340 822, zastúpeného advokátskou kanceláriou Malata, Pružinský, Hegeduš & Partners s. r. o., so sídlom Twin City Tower, Mlynské nivy 10, Bratislava, IČO: 47 239 921, o zdržanie sa nekalosúťažného konania, náhradu škody, vydanie bezdôvodného obohatenia a poskytnutie primeraného zadosťučinenia, vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7Cbs/1/2011, o dovolaní žalobcu 2/ proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. augusta 2019, sp. zn. 5Obo/20/2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie odmieta.

II. Žalovaný m á voči žalobcovi 2/ n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 25. apríla 2018, č. k. 7Cbs/1/2011-2047 I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 7 852 123,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 10% ročne zo sumy 7 852 123,50 eur od 25. novembra 2003 do zaplatenia, a to všetko v lehote 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia, II. vo zvyšku žalobu zamietol, III. žalovanému priznal proti žalobcovi 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a IV. žalovanému priznal proti žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50,35%.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací, rozhodujúci o odvolaniach žalobcu 2/ a žalovaného rozsudkom z 13. augusta 2019, sp. zn. 5Obo/20/2018 I. napadnutý rozsudok krajského súdu vo výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 7 852 123,50 eur s príslušenstvom, zmenil tak, že žalobu žalobcu 2/ zamietol, II. rozsudok krajského súdu vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá - v časti napadnutej žalobcom 2/ - potvrdil a III. žalovanému priznal voči žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu.

3. V odôvodnení rozsudku odvolací súd k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí nárokov z know-how a z bezdôvodného obohatenia uviedol, že uzatvorením dohody o urovaní z 19. novembra 2008, nemohlo dôjsť k uznaniu žalobou uplatneného nároku žalovaným, ako to v spore prezentoval žalobca 2/.

3.1. Odvolací súd poukázal na to, že know-how má špecifickú povahu a možno ho kategorizovať ako podsystem, resp. osobitnú podstatu schémy znalostí spadajúcich do skupiny práv chránených ako obchodné tajomstvo. Definované je obvykle ako systém zručností, znalostí a postupov, ktoré napomáhajú v podnikaní nachádzať efektívnejšie a rýchlejšie riešenia, ktoré sa označujú pojmom know-how (t. j. „vedieť ako“). Ak takýto systém zručností nenaplnia pojmové znaky obchodného tajomstva, potom môže podliehať ochrane prostredníctvom § 271 ObZ. Pri naplnení pojmových znakov obchodného tajomstva je možné know-how chrániť v súlade s ustanovením § 17 ObZ, pokiaľ však tieto znaky nie sú naplnené, je možné použiť napr. ochranu dôverných informácií v predkontrakčnej fáze vzťahu (§ 271 ObZ), resp. určiť podmienky ochrany zmluve s obchodným partnerom. Ochrana know-how je špecifická, a to aj z dôvodu, že ide o súbor činností, ťažko presne vyjadriteľný okruh zručností, metód resp. rôznych skutočností, ktorými určitý subjekt disponuje a za účelom profitu ich sprístupní tretej osobe. Keďže ide o ťažko definovateľný okruh zručností, ktoré majú byť chránené vo zvýšenej miere a utajované pre svoju výnimočnosť, ich hodnota musí byť daná aj tým, že strane, ktorej sa sprostredkujú, musia byť dostatočne definované, keďže ich obsah sa časom môže meniť práve istou mierou jej spolupôsobenia, čo má prirodzený vplyv na výnimočnosť know-how vo vzťahu k jeho majiteľovi, tak k jeho hodnote, ktorá je takýmto spoluprispením vo vzťahu k užívateľovi know-how znížená, a jeho príspevie musí byť relevantne zhodnotené. Vzťah medzi stranami sporu sa dlhodobo vyvíjal a je zjavné a nesporné, že určitým know-how žalobca 2/, resp. jeho predchodca v momente vzniku prvého zmluvného vzťahu disponoval. Objem poskytovaných činností však nikdy nezabezpečil formou dohody o poskytovaní know-how alebo inou zmluvnou formou, ktorá by znamenala, že takýto objem a obsah poskytovaných činností považuje za svoje výlučné a výnimočné vlastníctvo.

3.2. Pôvodný žalobca poskytoval žalovanému služby súvisiace s ním vykonávanou činnosťou, podmienenou získaním licencie, pričom od začiatku vzťahu bolo zjavné, že danou licenciou nedisponuje a ani disponovať nebude. Pôvodný žalobca za dohodnutú odmenu poskytoval určité činnosti, a až pri ukončení vzťahu začal tvrdiť, že ním poskytované zručnosti neoprávnene žalovaný prevzal. Je zjavné, že na počiatku vzťahu tu isté zručnosti a hmotný i nehmotný substrát špecifického podnikania na strane pôvodného žalobcu existoval, avšak jeho presný obsah nie je možné určiť a nie je možné určiť ani to, do akej miery sa plynutím času a spolupôsobením žalovaného jeho hodnota zmenila a či práve poskytovaná odmena za poskytované služby nie je práve odmenou, v ktorej je obsiahnutá aj hodnota takto poskytovaného know-how. Používanie uvedených zručností dlhodobo pôvodný žalobca toleroval a sám ich sprístupňoval žalovanému bez ich zabezpečenia zvýšenou zmluvnou ochranou, že tieto zručnosti samotný pôvodný žalobca za natolko špecifické a jednoznačne určiteľné ako jemu výlučne patriace nepovažoval a ich využívanie považoval za prirodzenú súčasť plnenia zmluvných povinností, za ktoré získal odmenu pokrývajúcu aj sprístupnenie istého objemu informácií. Žalovanému počas vzájomného vzťahu neboli oznámené či označené skutočnosti, ktoré by mal vo zvýšenej miere chrániť, či ktoré bez súhlasu pôvodného žalobcu nesmel používať, využívať či aplikovať na svoje činnosti. Takáto miera nedostatku obozretnosti v obchodných vzťahoch na strane pôvodného žalobcu je v rozpore so zásadou vigilanti bus iura scripta sunt, typickou pre obchodné vzťahy, a jeho následné konanie tak nemôže požívať ochranu ani cez prizmu dobrých mravov tak, ako sa jej žalobca domáhal.

4. K nárokom z ochrannej známky odvolací súd uviedol, že sa nestotožnil s rozhodnutím krajského súdu, ktorým žalobe čiastočne vyhovel. Vo vzťahu k nárokom z tvrdeného porušenia práv k sporným ochranným známkam ŠPORTKA, ŠANCA a MATES dospel k záveru, že ich potenciálnu ochranu je potrebné rozčleniť na tri základné etapy dané možnou známkovo-právnou ochranou, a to nasledovne: 1/ zodpovedajúca obdobiu pred zápisom známkov do registra ochranných známkov; 2/ zodpovedajúca obdobiu, kedy boli sporné známky zapísané do registra ochranných známkov pre služby „organizovanie číselných lotérií“ v triede 36 medzinárodného triedenia tovarov a služieb a 3/ zodpovedajúca obdobiu po výmaze daných známkov z registra pre uvedené služby.

4.1. Vzhľadom na procesný vývoj súvisiaci s rozhodovaním o návrhu žalovaného na výmaz sporných známkov z uvedeného registra vedeného Úradom priemyselného vlastníctva SR vyhodnotil odvolací súd

ako charakter obdobia zodpovedajúceho druhej etape. Pre prvú a tretiu etapu nemôže byť pochyb z právneho hľadiska o tom, že pre nezapísané označenia nie je možné požadovať nároky patriace ochranným známkam tak, ako im ochranu priznáva ustanovenie § 25 ZoOZ, pre služby relevantné k posudzovaniu nárokov uplatnených v tomto konaní, teda organizovanie číselných lotérií.

4.2. Pre druhú etapu zodpovedajúcu obdobiu, kedy známky v registri zapísané boli, však nemožno dovodiť možnosť poskytnutia ochrany v zmysle citovaného ustanovenia zákona o ochranných známkach, a to z dôvodu explicitne formulovaného v ustanovení § 18 ZoOZ, podľa ktorého v prípade výmazu ochrannej známky z registra platí, že k zápisu do registra nedošlo. Z uvedeného podľa odvolacieho súdu vyplynulo, že pre relevantný okruh činností sporné známky nikdy nepožívali známkovo-právnu ochranu, a teda aj pre toto obdobie by mohla byť poskytnutá výlučne ochrana zodpovedajúca nárokom z nekalej súťaže, kde základným predpokladom možného použitia takejto ochrany je existencia súťaže medzi stranami sporu. Odvolací súd zohľadnil aj možné presahovanie, prelihanie ochrany poskytovanej zákonom o ochranných známkach jej majiteľovi aj pre iné kategórie tovarov a služieb, keďže právnomu predchodcovi žalobcu sporné známky zostali zapísané pre okruh služieb „organizovanie lotérií a stávkových hier s výnimkou číselných lotérií“ v triede 36 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Odvolací súd vyslovil, že hoci aj pre relevantný okruh služieb lotérií zodpovedajúcich štátnemu monopolu k zneužitiu práv z ochrannej známky dôjsť nemohlo, stále mu patria nároky súvisiace s užívaním ochranných známk, pre ktoré mu stále zápis trval.

4.3. Odvolací súd sa zameril na to, či existuje základný predpoklad protiprávnosti konania žalovaného, a to konanie v rámci súťaže. Podmienka konania v hospodárskej súťaži tak, ako to predpokladá generálna klauzula nekalej súťaže, predpokladá ako existenciu súťažného vzťahu, t. j. existenciu najmenej dvoch súperiacich subjektov a existenciu konania uskutočneného v rámci tohto súťažného vzťahu. Konceptia pojmu súťažný vzťah vychádza z koncepcie pojmu hospodárska súťaž, pričom odvolací súd poukázal na to, že hospodárskou súťažou je súperenie dvoch alebo viacerých hospodárskych subjektov na tej istej strane trhových vzťahov - ponuky či dopytu - o dosiahnutie hospodárskeho výsledku spočívajúceho v uskutočnení výmeny výrobkov alebo služieb s tými istými potenciálnymi účastníkmi trhu, a to také súperenie, ktoré vzájomne ovplyvňuje hospodársku činnosť týchto subjektov a vytvára na strane druhých potenciálnych účastníkov trhových vzťahov objektívnu možnosť voľby medzi rôznymi súťažnými ponukami či dopytmi. Za konanie v hospodárskej súťaži je nutné pokladať každé správanie súťažiteľa, ktoré sa týka jeho súťažnej činnosti a spadá do jeho rámca, pričom je rozhodujúca povaha správania, jeho súvislosti a nie otázka, či ide o konanie v konkrétnom vzťahu k druhému súťažiteľovi; za podstatné treba považovať to, že jeho konanie nepriamo ovplyvňuje úspešnosť alebo neúspešnosť ostatných súťažiteľov.

4.4. Podľa odvolacieho súdu tradičná definícia hlavnej funkcie predmetov priemyselných práv na označenie vlastníctva je formulovaná tak, že ňou je rozlišovať osoby, podniky, prevádzky, najmä ak ich predmet činnosti, či podnikania je zhodný, či obdobný a rozlišovať rovnaké, či obdobné výrobky a služby pochádzajúce od rôznych výrobcov, či poskytovateľov, pričom možno konštatovať, že práva na označenie sú dôležitým prostriedkom ochrany spotrebiteľa. Jedným zo základných pojmových znakov označenia, ktoré môže byť ochrannou známkou, je jeho schopnosť rozlíšiť tovary alebo služby jednej osoby od rovnakých alebo podobných tovarov alebo služieb inej osoby a v tejto rozlišovacej spôsobilosti spočíva aj základná funkcia ochrannej známky tzv. distinktivita ochrannej známky. Miera zameniteľnosti, resp. distinktivita ochrannej známky je prvkom, ktorý neoddeliteľne súvisí s jej hodnotou a s tým, či a akým spôsobom vôbec môže majiteľovi známky pri jej neoprávnenom použití vzniknúť ujma. Pokiaľ majiteľ známky túto vôbec nepoužíva, a to aj z dôvodu, že na rovnaké alebo obdobné tovary známku užívať nemôže pre existujúcu legálnu prekážku, stráca sa základný prvok hodnoty takejto známky.

4.5. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu bolo podstatné, že k užívaniu označenia/znamky dochádzalo tolerovaným spôsobom, nerušene v rámci dlhodobého záväzkového vzťahu medzi stranami sporu. Predmetné ochranné známky boli užívané žalovaným a samotný pôvodný žalobca sa na takomto užívaní podieľal poskytovaním služieb, ktoré mal so žalovaným zazmluvnené. Znamky boli predmetom vzájomnej spolupráce, bez ich existencie, či už ako registrovaných, alebo neregistrovaných, by daný vzťah neexistoval. Pôvodný žalobca potreboval na využitie známk žalovaného a žalovaný zase pôvodného žalobcu pre zabezpečenie výkonu všetkých služieb, ktoré poskytoval na základe zákonne udelennej licencie. Tu netreba opomínať fakt, že zákon o ochranných známkach majiteľovi priznáva nielen právo používať ochrannú známku, ale ukladá mu aj povinnosť používať ju. Ak sa ochranná známka

nepoužíva najmenej 5 po sebe idúcich rokov, môže to byť dôvodom aj na podanie návrhu na výmaz ochrannej známky z registra ochranných známok. Pôvodný žalobca nemohol nikdy známku sám užívať pre činnosti, ktoré sú predmetom licencie udelenej žalovanému, jej užívanie bolo podmienené spoluprácou so žalovaným. V predmetnej veci tak nešlo o parazitizmus tak, ako ho predpokladá skutková podstata nekalej súťaže, ale skôr o symbiózu, koreláciu výhod vyplývajúcich z existujúceho obligačného vzťahu. Odvolací súd poukázal aj na to, že podľa rozhodnutí Úradu priemyselného vlastníctva mal pôvodný žalobca od počiatku zapísané ochranné známky len pre triedu 36 medzinárodného triedenia tovarov a služieb „organizovanie lotérií a stávkových hier s výnimkou číselných lotérií a doplnkových hier k číselným lotériám,“ pričom dôvodom pre čiastočný výmaz ochranných známok pôvodného žalobcu bola skutočnosť, že časť tovarov a služieb, pre ktoré bola ochranná známka pôvodne zapísaná, neboli predmetom podnikania pôvodného žalobcu, čo bolo dodatočne osvedčené výmazom predmetu činnosti spoločnosti pôvodného žalobcu „kompletné stávkové služby na základe uzavretých zmlúv s právnickými osobami, ktoré na účely uvedené v ustanovení § 2 písm. c/ a f/ zák. č. 194/1990 Zb. majú oprávnenie.“

4.6. Odvolací súd skonštatoval, že pôvodný žalobca nielenže nikdy sám pre svoje tovary a služby ochranné známky nepoužíval, ale že ich ani používať nemohol pre nedostatok potrebnej licencie. Zároveň doplnil, že nekalá súťaž medzi stranami preukázaná nebola, keďže medzi nimi nikdy k akejkoľvek forme súťaže nedošlo. Nástroje ochrany proti nekalej súťaži sú tak nepoužiteľné. Prítom dospel k záveru, že práve existencia licencie a monopolné postavenie žalovaného (o ktorom pôvodný žalobca od počiatku ich obligačného vzťahu vedel a charakter tohto vzťahu bol dokonca podmienený dohodami súvisiacimi so vznikom samotných strán sporu) sú rozhodujúcim prvkom a skutočnosťou jednoznačne dávajúcou danému vzťahu punc záväznosti a podmienenosti, želané kooperácie a vzájomne dosahovaného profitu, ktoré musia viesť k záveru, že žalobnému návrhu nemožno vyhovieť. Bez existencie žalovaného by pôvodný žalobca nemal z predmetných označení absolútne žiaden zisk pre okruh služieb podmienených udelením licencie. Preto ani argumentácia neexistencie písomnej licenčnej zmluvy podľa § 508 ObZ a z tohto dovedená potreba žalobcovi 2/ priznať náhradu škody neoprávneným zásahom do jeho práv k ochranným známkam nebola správna.

5. K dohode o urovnaní odvolací súd uviedol, pokiaľ sa žalobca 2/ domáhal zohľadnenia jej existencie, táto jeho úvaha zjavne opomína fakt, že pokiaľ by išlo o platnú dohodu, ktorej účinky by stále trvali (čo však popiera tvrdením o odstúpení od nej), potom by neexistoval predmet tohto konania vzhľadom na jeho zánik spojený s účinkami dohody, ktorú mali strany uzavrieť s výslovným odkazom strán na právnu úpravu pokonávky so všetkými účinkami s ňou spojenými. Pokiaľ však žalobca 2/ tvrdil, že dohoda zanikla odstúpením, potom dovoľávanie sa účinkov neexistujúcej dohody popiera elementárnu logiku. Ako z obsahu samotnej dohody vyplýva, táto odstúpením zanikla od počiatku, t. j. pre ďalšie právne úkony akoby ani nevznikla. Tu potom aj prípadná úvaha o jej neplatnosti nemôže viesť k inému výsledku ako k tomu, ktorý je rozhodujúci pre prebiehajúce konanie, a to, že na uvedenú dohodu nemožno prihliadať a už vôbec jej nemožno priznávať účinky spojené s uznaním záväzku tak, ako to tvrdil žalobca 2/.

5.1. Uznanie záväzku tak, ako je upravené v ustanovení § 323 ObZ, je právnu úpravou zabezpečenia záväzku s úplne odlišným charakterom ako inštitút pokonávky. Pokonávka znamená zánik pôvodného, pochybného, záväzku. Naopak, uznanie záväzku znamená uznanie určitého, nepochybného záväzku, a to, že v určitom rozsahu a v určitom časovom momente trval, existoval. Žalobca 2/ teda nesprávne spájal účinky zaniknutej dohody (ktorá však bola úplne novou, novo formulovanou obligáciou nahrádzajúcou pôvodný právny stav) s aplikáciou uznania záväzku, a to aj v kontexte so snahou dosiahnuť účinky uznania podľa § 407 ObZ, keď tvrdil, že bolo plnené zo záväzku, ktorý je predmetom tohto konania.

5.2. Odvolací súd zdôraznil, že ak žalovaný plnil záväzok z dohody o urovnaní, nemohol plniť záväzok, ktorý je predmetom tohto konania. Samotná dohoda obsahuje úpravu toho, na čo sa má takéto plnenie započítavať v prípade, že dôjde k odstúpeniu (na zmluvnú pokutu), prirodzene pre prípad, že je táto dohoda platná. Hodnotiť platnosť dohody však nemôže byť predmetom rozhodovania konajúceho súdu v tomto konaní, je to úplne irelevantné vo vzťahu k meritórnemu rozhodnutiu. V čase rozhodovania odvolacieho súdu nebolo možné na túto dohodu nijako prihliadať, bez ohľadu na to, či je neplatná, teda bez právnych účinkov, alebo či ako platná zanikla odstúpením od počiatku (bez právnych účinkov na

prebiehajúci spor. S poukazom na túto dohodu nemožno dospieť k záveru, že jej účinkom bolo uznanie záväzku zodpovedajúcemu výroku rozsudku najvyššieho súdu zo 7. augusta 2008, sp. zn. 3Obo/141/2007-1236.

6. V závere odvolací súd uviedol, že sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu 2/, týkajúcou sa rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) DRAFT-OVA, a. s., PSMA, spol. s r. o. a COMPCAR, s. r. o. tak, že ich aplikáciou na prejednávajúcu vec mal dospieť k záveru, že zrušením pôvodného rozsudku na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora a čiastočným zamietnutím žaloby v neskoršom konaní v časti nárokov, ktoré boli v pôvodnom rozsudkom priznané, malo dôjsť k porušeniu jeho ústavných práv. Aj s poukazom na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) dospel k záveru, že ESLP nepovažuje inštitút mimoriadneho dovolania paušálne za nezlučiteľný s čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže zásah do princípu právnej istoty pripúšťa a považuje za súladný s čl. 6 ods. 1 dohovoru vtedy, ak to je v záujme napravenia podstatných väd napadnutého konania, resp. rozhodnutia či justičných omylov. ESLP nevyklučuje prípustnosť zrušovania právoplatných rozhodnutí súdov na základe mimoriadnych opravných prostriedkov, t. j. in abstracto nepovažuje inštitút mimoriadneho dovolania za neprípustný, ale naopak, vo viacerých ďalších svojich rozhodnutiach pripúšťa potrebu prielomu do res iudicata s ohľadom na konkrétne okolnosti zrušovaného právoplatného rozhodnutia. Zároveň odvolací súd poukázal na to, že bol v konaní viazaný kasačnou záväznosťou zakotvenou v ustanovení § 455 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) a dovolacím súdom vyslovené právne závery aplikoval v prejednávanej veci.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca 2/ dňa 13. novembra 2019, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 33 302 785,60 eur s príslušenstvom. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. a zároveň aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

8. Namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. videl dovolateľ v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, keďže z neho nemožno priamo vyvodiť, prečo považoval možnosť opätovného prejednávania právoplatne rozhodnutej veci na základe neprípustného mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora za zákonné. Poukázal na to, že podľa najvyššieho súdu v situácii, keď podaniu mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora nepredchádzalo podanie dovolania zo strany účastníka, ktorý podal podnet na podanie dovolania, je mimoriadne dovolanie neprípustné a treba ho odmietnuť. Rovnako tak poukázal aj na stanovisko pléna ústavného súdu z 18. marca 2015, PLZ. ÚS 3/2015.

8.1. Napriek týmto záverom odvolací súd nepovažoval za potrebné sa zmieniť, prečo považoval za správne prejednať právoplatne rozhodnutú vec, námietky žalobcu 2/ ponechal nepovšimnuté a nie je preto možné zistiť, prečo rozhodol tak, ako rozhodol. Podľa dovolateľa patrí k jeho základnému právu na spravodlivé súdne konanie poznať dôvody, ktoré viedli odvolací súd k názoru, že v rozhodovanom spore považuje preskúvanie právoplatného rozsudku za zákonný stav, keď v iných prípadoch najvyšší súd odmietal mimoriadne dovolania generálneho prokurátora ako neprípustné. Podľa dovolateľa odvolací súd predmetné dôvody neuviedol z dôvodu, že tieto neexistujú.

9. Nesprávne právne posúdenie (zakladajúce prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.) videl žalobca 2/ v odklone odvolacieho súdu od stanoviska najvyššieho súdu č. R 94/2015 - osobitne v situácii, keď počas predmetného sporu sa menila právna úprava smerujúca k zmareniu vykonania pre štát nevyhovujúceho rozsudku - keď podľa názoru odvolacieho súdu nebolo potrebné mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietnuť. Vychádzajúc z uvedeného stanoviska a zo stanoviska pléna ústavného súdu z 18. marca 2015, PLZ. ÚS 3/2015 nemožno dospieť k inému záveru, než k záveru, že

- procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky,

- zrušením a opätovným prejednáváním právoplatného rozsudku na základe procesne neprípustného dovolania generálneho prokurátora dochádzalo a dochádza k porušovaniu práva žalobcu 2/ na spravodlivý proces,
- odvolací súd sa vo vyriešení tejto pre konanie podstatnej otázky odchýlil od konštantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- odchýlné závery odvolacieho súdu k otázke prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora v tejto procesnej situácii vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu z 20. decembra 2019 navrhol dovolanie žalobcu 2/ ako neprípustné odmietnuť.

10.1. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca 2/ mimoriadnym opravným prostriedkom v skutočnosti nenapáda rozsudok odvolacieho súdu, ale predchádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora. Z formulácii obsiahnutých v dovolaní je evidentné, že po zrušení pôvodných rozhodnutí uznesením najvyššieho súdu v roku 2015 mali súde nižšej inštancie podľa žalobcu 2/ odmietnuť prejednať vec a len bez ďalšieho vyniesť presne rovnaký rozsudok, aký bol prijatý krajským súdom v roku 2007. Uvedený názor označil žalovaný za absurdný, keďže súd prvej inštancie a aj odvolací súd postupovali v súlade s platným právnym poriadkom, keď rešpektovali právny názor najvyššieho súdu vyslovený v jeho uznesení z 19. marca 2015, sp. zn. 1MOBdoV/13/2011. Naopak, ak by konajúce súde postupovali podľa predstáv dovolateľa, porušili by zákon, keď by ich postup bol v príkrom rozpore so znením ustanovení § 243d ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku resp. § 455 C. s. p.

11. Dňa 20. januára 2020 doručil žalobca 2/ doplnenie dovolania o nové skutočnosti, konkrétne o nahrávku rozhovoru z roku 2009 medzi vtedajším generálnym prokurátorom a ministrom financií. Z predmetnej nahrávky je zrejmé, že generálny prokurátor nekonal v záujme ochrany zákonnosti ako nezávislý štátny orgán, ale postupoval vyslovene na objednávku vlády. K porušeniu ústavného práva dovolateľa na spravodlivé súdne konanie došlo na základe skutočnosti, že konajúce súde vyhovelí mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora, hoci bolo procesne neprípustné.

12. Žalovaný vo vyjadrení k doplneniu dovolania z 28. februára 2020 uviedol, že naň nemožno prihliadať, keďže je podané po zákonom stanovenej lehote a je zmätočné. Navyše žalovaný poukázal na to, že dovolateľ sa snaží len odľakáť pozornosť od podstaty sporu po tom, ako neunesol dôkazné bremeno k ním uvádzaným skutočnostiam. V dovolacom konaní nie je dovolací súd oprávnený preskúmať rozhodnutia najvyššieho súdu vydané v konaní o mimoriadnom dovolaní a ani rozhodnutia ústavného súdu.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas žalobca 2/ zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

14. V prvom rade dovolací súd poukazuje na znenie ustanovenia § 434 C. s. p., v zmysle ktorého dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (t. j. v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu dovolateľovi - § 427 ods. 1 C. s. p.).

14.1. Keďže napadnutý rozsudok odvolacieho súdu bol žalobcovi 2/ doručený dňa 20. septembra 2019, sú pre rozhodnutie dovolacieho súdu relevantné len tvrdenia dovolateľa uplatnené najneskôr do 20. novembra 2019, t. j. len vo včas podanom dovolaní. Na tvrdenia obsiahnuté v doplnení dovolania z 20. januára 2020 podanom po uplynutí lehoty na podanie dovolania, ktorými dovolateľ rozširoval svoju argumentáciu o ním prezentovanom porušení práva na spravodlivý proces, nemôže dovolací súd pri svojom rozhodovaní prihliadať.

K namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

15. Vo vzťahu k dovolateľom tvrdenej vade zmätočnosti považuje dovolací súd za potrebné úvodom poukázať na uznesenie najvyššieho súdu z 12. decembra 2018, sp. zn. 2ObdoV/20/2017, ktoré bolo publikované ako judikát v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky

č. 5/2019 pod č. R 37/2019 s právnou vetou v znení: „Rozhodnutie súdu o dovolaní (mimoriadnom dovolaní, dovolaní generálneho prokurátora), v ktorom vyslovil právny názor na určitú právnu otázku, nepredstavuje prekážku veci rozhodnutej pre ďalšie konanie v tejto právnej veci.“

15.1. V odôvodnení predmetného rozhodnutia najvyšší súd okrem iného uviedol, že „mimoriadne dovolanie podané generálnym prokurátorom nezakladá ani prekážku právoplatne rozhodnutej veci, ani prekážku už začatého konania. V predmetnej veci išlo o mimoriadny opravný prostriedok, ktorý Občiansky súdny poriadok umožňoval podať generálnemu prokurátorovi za splnenia podmienok zakotvených v § 243e a nasl. Hoci uvedený opravný prostriedok smeroval proti právoplatným rozhodnutiam v konaní, tento na ne nadväzoval a bol „pokračovaním“ v tom istom konaní.“

16. Citovaný judikát je plne aplikovateľný aj v rozhodovanom spore, keďže konanie, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia najvyššieho súdu o mimoriadnom dovolaní, a konanie, ktoré naň nadväzovalo, tvorí jeden celok. V štádiu po vydaní kasačného uznesenia dovolacieho senátu najvyššieho súdu z 19. marca 2015, sp. zn. 1MOBdoV/13/2011, ktorým bol zrušený skorší rozsudok odvolacieho súdu zo 7. augusta 2008, č. k. 3Obo/141/2007-1236 a rozsudok krajského súdu z 1. marca 2007, č. k. 29Cb/1/2000-1117, tak išlo o pokračovanie v konaní iniciovanom žalobou pôvodného žalobcu z 28. decembra 1999, doručenou krajskému súdu dňa 7. januára 2000.

16.1. V predmetnom konaní tak nešlo o (opätovné) preskúmanie právoplatne rozhodnutej veci, ako to mylne (a účelovo) prezentoval dovolateľ, ale konajúce súdy rozhodovali o žalobe jeho právneho predchodcu z 28. decembra 1999, pričom v konaní boli povinné rešpektovať právne záväzný názor dovolacieho súdu v súlade s ustanoveniami § 243d ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku resp. § 455 Civilného sporového poriadku, ako to správne uviedol v napadnutom rozsudku odvolací súd (viď bod 92. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Súd prvej inštancie a aj odvolací súd tak vychádzali zo skutočností, ktoré vyšli počas celého konania najavo po zohľadnení právne záväzného názoru dovolacieho súdu.

16.2. Naopak postup, akého sa v spore domáhal žalobca po vydaní uznesenia najvyššieho súdu z 19. marca 2015, sp. zn. 1MOBdoV/13/2011, potierajúci kasačnú záväznosť rozhodnutia dovolacieho súdu, by bol v rozpore so zákonom. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na uznesenie najvyššieho súdu z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/12/2016, ktoré bolo publikované ako judikát v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2016 pod č. R 76/2016 s právnou vetou v znení: „Postup súdu nižšej inštancie spočívajúci v nerešpektovaní záväzného právneho názoru, vysloveného v zrušujúcom uznesení súdu vyššej inštancie, a to len na základe vlastného uváženia, je neprípustným postupom, ktorý naruša princíp právnej istoty.“

17. Dovolací súd poukazuje na ustálenú rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, ktorý vo svojich rozhodnutiach už opakovane konštatoval, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (k tomu viď napr. II. ÚS 122/05 <. a III. ÚS 591/2013 <.).

18. Zároveň dovolací súd uvádza, že zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva oprávnenie všeobecného súdu, aby po vydaní zrušujúceho rozhodnutia dovolacím súdom rozhodol opätovne rovnakým spôsobom bez zohľadnenia právne záväzného názoru dovolacieho súdu, a to ani v situácii, keď jedna zo strán sporu má subjektívny pocit, že vydaním kasačného uznesenia dovolacieho súdu malo byť negatívne zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

18.1. Rovnako tak dovolací súd vzhľadom na dovolaciu argumentáciu žalobcu 2/ - z ktorej vyplýva predovšetkým jeho nesúhlas s kasačným uznesením najvyššieho súdu z 19. marca 2015, sp. zn. 1MOBdoV/13/2011 - konštatuje, že súdy nižšej inštancie nedisponovali oprávnením posudzovať, či dovolací súd správne posúdil otázku prípustnosti podaného mimoriadneho opravného prostriedku, ale naopak boli týmto rozhodnutím s poukazom na znenie § 243d ods. 1 O. s. p. účinného do 30. júna 2016, resp. § 455 C. s. p. viazané. Taktiež dovolací súd nemôže v aktuálne prebiehajúcom dovolacom konaní posudzovať, či v skoršom dovolacom konaní senát 1MOBdoV správne vyhodnotil otázku prípustnosti mimoriadneho dovolania.

18.2. Posúdiť, či dovolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1MOBdoV/13/2011 správne vyhodnotil

prípustnosť mimoriadneho dovolania, mohol výlučne ústavný súd, ktorý ústavnú sťažnosť žalobcu 2/ podanú proti uzneseniu z 19. marca 2015, sp. zn. 1MObdoV/13/2011 uznesením z 11. februára 2016, sp. zn. II. ÚS 122/2016 odmietol. V predmetnom uznesení ústavný súd okrem iného uviedol, že „najvyšší súd bol vo vzťahu k relevantnej časti napadnutého uznesenia z 19. marca 2015 týkajúcej sa posúdenia prípustnosti mimoriadneho dovolania podľa § 243e O. s. p. viazaný záväzným právnym názorom ústavného súdu, a preto bolo jeho povinnosťou zaoberať sa pri svojom rozhodovaní aj touto otázkou, pričom z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa touto otázkou zaoberal a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci prípustné. Zo znenia stanoviska pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 3/2015 z 18. marca 2015, ako aj zo znenia § 243e ods. 1 O. s. p. jednoznačne vyplýva, že aj keď prípustnosť mimoriadneho dovolania je akceptovateľná len za podmienky vyčerpania všetkých právnych prostriedkov, je v súlade s jeho účelom, aby predpokladom prípustnosti mimoriadneho dovolania boli len také právne prostriedky, ktoré sú zákonom dovolené, účastník ich má k dispozícii a predstavujú z materiálneho hľadiska efektívny prostriedok nápravy. V posudzovanej veci sa podľa názoru ústavného súdu nedala účinná ochrana práv žalovanej dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, keďže dovolanie nebolo prípustné, a teda nepredstavovalo opravný prostriedok, ktorý bol žalovanej k dispozícii a ktorý mohla účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Vzhľadom na uvedené nemožno podľa názoru ústavného súdu dospieť k záveru, že by napadnutým uznesením najvyššieho súdu v rozsahu námietky sťažovateľky [o prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., a tým neprípustnosti mimoriadneho dovolania] došlo k porušeniu ňou označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto aj v tejto časti sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ak sa sťažovateľka vo svojej argumentácii obmedzuje na skrátený a zjednodušený prehľad aktuálnej judikatúry ESLP, v ktorých tento súd vyslovil právny názor o neprípustnosti prieskumu právoplatných rozhodnutí na základe mimoriadnych opravných prostriedkov a všeobecnú argumentáciu, pričom neuvádza konkrétnejšie dôvody, pre ktoré by mali byť tieto právne názory aplikovateľné aj na napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, tak je zložité identifikovať príčinnú súvislosť medzi touto časťou argumentácie sťažovateľky, ktorá vyúsťuje do záveru o porušení jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľky ale ústavný súd považuje za kľúčové to, že ide o námietku, ktorá predstavuje vo svojej podstate námietku nesúlady inštitútu mimoriadneho dovolania upraveného v Občianskom súdnom poriadku, ktorý je platnou súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky, s čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda jeho nesúlady s medzinárodnou zmluvou, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, t. j. ide zjavne o námietku, o ktorej je ústavný súd oprávnený meritórne rozhodnúť len v konaní o súlade právnych predpisov.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd považuje za potrebné poukázať na právny názor vyplývajúci z jeho ustálenej judikatúry, podľa ktorého každé konanie pred ústavným súdom „... možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu, a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna, čo je aj prípad sťažovateľky. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore s ústavnou úpravou aťahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV. ÚS 50/2010).

ESLP nepovažuje inštitút mimoriadneho dovolania paušálne za nezlučiteľný s čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže zásah do princípu právnej istoty pripúšťa a považuje za súladný s čl. 6 ods. 1 dohovoru vtedy, ak je to v záujme napravenia podstatných väd napadnutého konania, resp. rozhodnutia, či justičných

omylov. Z porovnateľných rozhodnutí ESLP z ostatného obdobia sa dá podľa názoru ústavného súdu vyvodiť záver, že ESLP nevyklučuje prípustnosť zrušovania právoplatných rozhodnutí súdov na základe mimoriadnych opravných prostriedkov, t. j. in abstracto nepovažuje inštitút mimoriadneho dovolania za neprípustný, ale naopak, vo viacerých ďalších svojich rozhodnutiach pripúšťa potrebu prielomu do res iudicata s ohľadom na konkrétne okolnosti zrušovaného právoplatného rozhodnutia. V judikatúre ústavného súdu sa stabilizoval právny názor, podľa ktorého mimoriadne dovolanie predstavuje výnimku z pravidla stability súdneho rozhodnutia vyjadreného jeho právoplatnosťou. Podstatou tejto výnimky je účel mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch. Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritériá akceptovateľnosti jeho právnej úpravy; jedným z týchto kritérií je povinnosť vyčerpať iné dostupné právne prostriedky nápravy pochybení vytýkaných v mimoriadnom dovolaní.“

18.3. Z citovaných záverov je zrejmé, že otázku prípustnosti mimoriadneho dovolania v konaní vedenom pod sp. zn. 1MOBdoV/13/2011 posudzoval ústavný súd ako oprávnený subjekt a dospel k záveru, že vydaním zrušujúceho uznesenia z 19. marca 2015 nedošlo k porušeniu základného práva žalobcu 2/ na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Skutočnosť, že dovolateľ s predmetným záverom ústavného súdu (a so zrušujúcim uznesením najvyššieho súdu z 19. marca 2015, sp. zn. 1MOBdoV/13/2011) nesúhlasí, nemôže zakladať prípustnosť jeho dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu z 13. augusta 2019, sp. zn. 5Obo/20/2018.

19. Dovolací súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že tvrdenie dovolateľa o údajnej nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu vychádza z nepochopenia právnej úpravy samotným žalobcom 2/ (resp. jeho právnym zástupcom) a z jeho subjektívnych domniek o povinnosti súdu rozhodnúť rovnakým spôsobom, ako bolo rozhodnuté súdmi nižšej inštancie pred vydaním kasačného uznesenia dovolacieho súdu na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, ktoré však nemajú žiadny právny základ.

19.1. Odvolací súd naopak svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil, keďže sa v ňom vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými žalobou uplatnenými nárokmi so záverom, že žalobca 2/ nemá voči žalovanému nárok na akékoľvek plnenie. Zároveň odvolací súd vo svojom rozsudku zdôraznil, že bol pri svojom rozhodovaní viazaný právne záväzným názorom vysloveným v zrušujúcom uznesení dovolacieho senátu najvyššieho súdu z 19. marca 2015, sp. zn. 1MOBdoV/13/2011, a to aj s poukazom na znenie ustanovenia § 455 C. s. p. Dovolateľ pritom vôbec nespochybňoval, že by si odvolací súd túto svoju zákonnú povinnosť nesplnil. Rovnako tak odvolací súd vo svojom rozhodnutí primeraným spôsobom reagoval na odkaz žalobcu 2/ na rozhodnutia ESLP s tým rozdielom, že zaujal opačný právny názor, ako to prezentoval (a prial si) dovolateľ.

19.2. Je tak zrejmé, že námietka dovolateľa o nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu sa netýka jeho nedostatočného odôvodnenia (a nevysporiadania sa s kľúčovými argumentmi pre vydanie rozhodnutia vo veci samej), ale žalobca 2/ ňou len vyjadruje svoj nesúhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré bolo vydané v jeho neprospech. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že právo na spravodlivý súdny proces neznamena právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Uvedený záver je plne aktuálny aj v rozhodovanej veci.

20. Na základe vyššie uvedeného (viď body 15. až 19. vyššie) dovolací súd konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

21. Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní

odkloniť (k tomu vid' R 83/2018).

21.1. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa pritom rozumie tak otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu vid' aj 3Cdo/158/2017).

21.2. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej a teda musela byť rozhodujúca aj pre vydanie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom, čiže také, ktoré vôbec neboli predmetom posudzovania zo strany odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. jeho právnymi závermi (k tomu vid' napr. 3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018).

22. Z uvedeného taktiež vyplýva, že na to, aby dovolateľ mohol odvolaciemu súdu vytýkať nesprávne právne posúdenie veci (a zároveň odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), musí ísť o právnu otázku, ktorú bol odvolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť. Pokiaľ odvolací súd pri svojom rozhodovaní o odvolaní ako riadnom opravnom prostriedku nemohol určitú právnu otázku posudzovať [napr. otázku prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, vrátane otázky zákonnosti a ústavnosti rozhodnutia o (mimoriadnom) dovolaní], nemôže strana sporu namietať jej nesprávne právne posúdenie v dovolaní a dovolací súd nie je oprávnený takto tvrdené „nesprávne právne posúdenie“ meritórne preskúmať.

22.1. V rozhodovanom spore ide práve o takýto prípad. Žalobca 2/ totiž v dovolaní vytýkal odvolaciemu súdu, že sa pri svojom rozhodovaní odklonil od spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 20. októbra 2015 k prípustnosti mimoriadneho dovolania v zmysle § 243e až § 243j Občianskeho súdneho poriadku č. R 94/2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2015 s právnou vetou v znení: „Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.“

22.2. Citované stanovisko najvyššieho súdu výlučne upravuje prípustnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podaného v civilnom konaní generálnym prokurátorom a zároveň aj následný postup dovolacieho súdu, ktorý o mimoriadnom dovolaní rozhoduje. Predmetné stanovisko tak zaväzovalo iba dovolacie senáty najvyššieho súdu rozhodujúce o mimoriadnom dovolaní a nepriamo aj generálneho prokurátora, aby postupoval pri podávaní mimoriadneho dovolania uvážlivo a zdržanlivo.

22.3. Pozornosti dovolateľa (resp. jeho právneho zástupcu, ktorý dovolanie spísal) zrejme ušlo, že z predmetného stanoviska nevyplýva postup všeobecných súdov po zrušení skorších právoplatných rozhodnutí najvyšším súdom na základe mimoriadneho dovolania a už vôbec z neho nevyplýva, že by súd, ktorého skoršie rozhodnutie bolo zrušené najvyšším súdom na základe mimoriadneho dovolania, bol oprávnený v ďalšom konaní preskúmať, či dovolací súd správne vyriešil otázku prípustnosti mimoriadneho dovolania, prípadne že by bol oprávnený neprihliadať na právne záväzný názor dovolacieho súdu za súčasného vydania totožného rozhodnutia, aké bolo dovolacím súdom zrušené.

23. Dovolací súd opakovane zdôrazňuje (k tomu vid' aj bod 18. vyššie), že odvolací súd bol pri svojom rozhodovaní viazaný právne záväzným názorom vysloveným v uznesení najvyššieho súdu z 19. marca 2015, sp. zn. 1MOBdoV/13/2011 s poukazom na znenie ustanovenia § 455 C. s. p. a zároveň odvolací súd nebol oprávnený preskúmať, či senát najvyššieho súdu rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora správne vyhodnotil otázku prípustnosti podaného mimoriadneho dovolania.

23.1. Z uvedeného dôvodu sa odvolací súd nemohol odkloniť od dovolateľom označeného spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 20. októbra 2015 k prípustnosti mimoriadneho dovolania v zmysle § 243e až § 243j Občianskeho súdneho poriadku č. R 94/2015, keďže ide o otázku, ktorú nemohol pri svojom rozhodovaní posudzovať. Predmetnou

otázkou sa mohol zaoberať výlučne ústavný súd, ktorý však pri svojom rozhodovaní ústavnú sťažnosť žalobcu 2/ proti uzneseniu najvyššieho súdu z 19. marca 2015, sp. zn. 1MOBdoV/13/2011 uznesením z 11. februára 2016, sp. zn. II. ÚS 122/2016 odmietol.

23.2. Len pre úplnosť vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu - vzhľadom na dovolaciu argumentáciu žalobcu 2/, týkajúcu sa predovšetkým nesprávnosti kasačného uznesenia najvyššieho súdu z 19. marca 2015, sp. zn. 1MOBdoV/13/2011, vydaného v jeho neprospech - uvádza, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok slúži na odstránenie prípadných nesprávností, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, samozrejme za predpokladu, že zákon tento mimoriadny opravný prostriedok pripúšťa (k tomu vid' § 419 C. s. p.). Naopak dovolaním sa nemožno domáhať preskúmania skoršieho rozhodnutia dovolacieho súdu v konkrétnom súdnom spore. Opačný prístup (t. j. prístup zvolený dovolateľom) vychádza z nepochopenia právnej úpravy dovolacieho konania.

24. Vzhľadom na uvedené (vid' body 21. až 23. vyššie) dovolací súd konštatuje, že prípustnosť dovolania žalobcu 2/ nie je daná ani podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

25. Záverom dovolací súd konštatuje, že jeho pozornosti neušlo, že žalobca 2/ podal dovolanie iba formálne, a to z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 431 C. s. p. (vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p.), ako aj z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 432 C. s. p. (právne posúdenie, v zmysle ktorého malo byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), keď rezignoval na akúkoľvek snahu polemizovať s jednotlivými závermi odvolacieho súdu, ktoré viedli k zamietnutiu jeho žaloby ako nedôvodnej.

25.1. Pri rešpektovaní zásady 'vigilantibus iura scripta sunt' muselo byť dovolateľovi (jeho právnomu zástupcovi) už pri spisovaní predmetného dovolania zrejmé, že jeho mimoriadny opravný prostriedok bude vzhľadom na jeho obsahovú stránku a zvýšené zákonné kvalitatívne požiadavky na advokáta spisujúceho dovolanie vyhodnotený dovolacím súdom ako meritórne neprejednatelný.

26. Nakoľko konanie pred odvolacím súdom nebolo poznačené namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. (vid' bod 20. vyššie) a prípustnosť podaného dovolania nebola daná ani podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. (vid' bod 24. vyššie), najvyšší súd dovolanie žalobcu 2/ odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania v dovolacom konaní úspešného žalovaného najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.